

Bryssel 7.6.2018
COM(2018) 437 final

2018/0226 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

**tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Euroopan horisontti” täydentävän
Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi
2021–2025**

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä ehdotus on osa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan ”Euroopan horisontti” liittyvää lainsäädäntöpakettia. Sillä on tarkoitus panna täytäntöön EU:n seuraava pitkän aikavälin rahoituskehys vuosiksi 2021–2027. Se vastaa myös työllisyyttä, kasvua, oikeudenmukaisuutta ja demokraattista muutosta koskevan komission ohjelman painopisteitä sekä komission yleisiä poliittisia painopisteitä (Euroopan horisontti).

Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmaa koskevassa ehdotuksessa käsitellään erilaisiin ydinenergiasovelluksiin liittyviä keskeisiä kysymyksiä Euroopassa. Ydinvoiman ja muiden kuin sähköntuotantoon liittyvien ydinsovellusten käyttö suuren yleisön hyödyksi Euroopassa vaatii pitkäaikaisia toimia turvallisuusriskien pienentämiseksi ja turvallisten ydinteknologioiden ja optimaalisen säteilysuojelun kehittämisen tukemiseksi. Kansallisen tason julkisella ja yksityisellä tutkimuksella on suuri merkitys näissä toimissa. Euratomin tehtävänä on täydentää jäsenvaltioiden toimia yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmalla.

Tässä Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmaa 2021–2025 (jäljempänä ’ohjelma’) koskevassa ehdotuksessa komissio pyrkii saamaan neuvoston suostumuksen viisivuotiselle ohjelmalle¹, jolla jatketaan nykyisen ohjelman keskeisiä tutkimustoimia², laajennetaan tutkimusta ionisoivan säteilyn muihin kuin sähköntuotantoon liittyviin sovelluksiin ja tehdään parannuksia koulutuksen ja tutkimusinfrastruktuurin käyttömahdollisuuksien aloilla. Ehdotettu ohjelma täydentää Euroopan horisontti -ohjelmaa, ja siinä sovelletaan samoja välineitä ja osallistumissääntöjä. Ehdotuksessa määritellään talousarvio ja yhteiset tutkimustavoitteet sekä suorille³ että epäsuorille⁴ toimille, jotka toteutetaan jäsenvaltioiden kanssa sovittavien työohjelmien mukaisesti.

Ohjelmassa tuetaan säteilysuojelua koskevaa tutkimusta sekä ydinenergian tuotannossa että ionisoivan säteilyn muissa kuin sähköntuotantoon liittyvissä sovelluksissa. Viimeksi mainitulla tutkimuksella pyritään vähentämään näiden teknologioiden käyttöön liittyviä pienille annoksille altistumisen riskejä. Säteilysuojelua koskeva tutkimus on jo tuottanut hyötyjä lääketieteen alalla. Merkittäviä yleisiä hyötyjä voidaan saavuttaa myös teollisuuden, maatalouden, ympäristön ja turvallisuuden aloilla. Säännös, joka mahdollistaa monialaiset toimet ja synergiat Euroopan horisontti -ohjelman kanssa, hyödyttää myös säteilyn muita kuin sähköntuotantoon liittyviä sovelluksia koskevaa tutkimusta. Yksi ohjelman tavoitteista on ydinteknologioiden turvallisuuden parantaminen lisäämällä ymmärrystä ydinreaktoreiden ikääntymisestä ja kehittämällä onnettomuuksien hallintastrategioita. Ohjelmassa tuetaan myös tulevien fissioteknologioiden turvallisuusnäkökohtien arviointiin ja demonstrointiin liittyvää tutkimusta siltä osin kuin se on tarpeellista turvallisuusasiantuntemuksen ylläpitämiseksi yhteisössä. Ydinfissioteknologioiden maailmanlaajuisesti nopeasti kasvava käyttö tekee tästä Euratomin tutkimusalasta entistäkin tärkeämmän. Ohjelmaan sisältyy muita yhtä tärkeitä

¹ Viiden vuoden aikarajasta määrätään Euratom-sopimuksen 7 artiklassa.

² Näihin sisältyvät ydinturvallisuus, turva- ja varmuusjärjestelyt, radioaktiivisen jätteen ja käytetyn polttoaineen huolto, säteilysuojelu ja fuusioenergia.

³ Suorilla toimilla tarkoitetaan komission Yhteisen tutkimuskeskuksensa (JRC) kautta toteuttamia tutkimus- ja innovointitoimia.

⁴ Epäsuorilla toimilla tarkoitetaan Euroopan atomienergiayhteisön rahoitustukea saavien osallistujien toteuttamia tutkimus- ja innovointitoimia.

tehtäviä, kuten käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen mahdollisten huolto- ja loppusijoitustapojen kehittäminen ja hätävalmiuden tukeminen tilanteissa, joihin liittyy säteilyä.

Koska ydinfissioteknologioita otetaan käyttöön huomattavasti aikaisempaa enemmän maailmanlaajuisesti, Euratomin on jatkettava kehittyviä tekniikoita koskevaa tutkimustaan ydinmateriaalivalvonnan, turva- ja varmuusjärjestelyihin ja ydinaseiden leviämisen estämiseen liittyvien toimien tukemiseksi.

Ohjelmassa keskitytään myös fuusioenergian kehittämiseen; se on yksi harvoista mahdollisista vaihtoehdoista tulevaisuuden vähähiillistä perussähköntuotantoa varten. Tämän teknologian toteutettavuutta koskeva tutkimus on tarpeellista tulevien sukupolvien hyvinvointia ajatellen. Vaikka sellaisten fuusiovoimaloiden käyttöönotto, jotka voivat edistää EU:n energiavalikoiman hiilestä irtautumista, on vielä kaukainen mahdollisuus, ohjelman tavoitteena on EU:n ydinfuusiota koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpano, jotta voidaan saavuttaa tavoitteena oleva fuusioon perustuva sähköntuotanto. Tähän sisältyy fuusion toteutettavuuden demonstrointi energialähteenä käyttämällä olemassa olevia ja tulevia fuusiolaitoksia, kuten ITERiä⁵, sekä valmistautuminen tulevia fuusiovoimaloita varten kehittämällä suunnittelukonsepteja, materiaaleja ja teknologioita.

Ohjelmassa kasvatetaan teollisuuden osallistumista ja roolia fuusioenergiaan liittyvissä toimissa. Erityistä huomiota kiinnitetään taitotiedon siirtämiseen fuusiolaboratorioista teollisuudelle, jonka tulisi ottaa vastuu DEMO-laitoksen⁶ suunnittelusta sopivana ajankohtana.

Näiden tutkimustoimien lisäksi ehdotukseen sisältyy ydinlaitosten käytöstä poistamista koskevaa tarkemmin rajattua tutkimusta. Ohjelmassa käsitellään kysymyksiä kuten tarvittavan osaamisen parantaminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen, tekniikoiden kehittäminen ja ydinlaitosten käytöstä poistamisen yhteisiin kysymyksiin liittyvän tutkimuksen yhteisrahoitus.

Mitä tulee ydinalan asiantuntemukseen ja huippuosaamiseen yhteisössä, ehdotettu Euratom-asetus ja Euroopan horisontti -ohjelmaa koskeva ehdotus antavat nyt ydinalan tutkijoille mahdollisuuden osallistua koulutusjärjestelmiin, kuten Marie Skłodowska-Curie -toimiin. Tämä auttaa ylläpitämään tarvittavaa osaamista yhteisössä.

Tutkimusinfrastruktuurin osalta ehdotus tarjoaa rahoitustukea eurooppalaisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien tarjoamiseen, saataville asettamiseen ja asianmukaisen pääsyn tarjoamiseen niihin, mukaan lukien JRC:n infrastruktuurit.

Tässä ehdotuksessa esitetään soveltamisen alkavan 1. tammikuuta 2021. Ehdotus koskee 27 jäsenvaltion unionia, sillä Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 29. maaliskuuta 2017 Eurooppa-neuvostolle aikomuksestaan erota Euroopan atomienergiayhteisöstä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan mukaisesti, siten kuin sitä sovelletaan Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 a artiklan nojalla.

⁵ Tutkimuslaitteisto, jolla pyritään todistamaan fuusiovoimalan pääperiaatteet teollisessa mittakaavassa. ITER ei tuota sähköä.

⁶ Fuusioenergian demonstraatiovoimala – laitos, jossa on ITERin jälkeen tarkoitus demonstroida kaikkia fuusiovoimalan osatekijöitä, mukaan lukien sähköntuotanto suljetulla polttoainekierrolla.

1.2. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ohjelmassa toistetaan vuosien 2014–2020 Euratom-ohjelmien⁷ tutkimustoimien päätavoitteet ja tehdään niihin edellä selostetut muutokset.

Ohjelma on yhdenmukainen myös Euroopan horisontti -ohjelmaa koskevin ehdotusten kanssa, sillä nämä ohjelmat ovat ainoat EU:n ja Euratomin ohjelmat, joilla tuetaan tutkimusta ja innovointia ja täydennetään kansallista rahoitusta. Useimmat toteutusta, arviointia ja hallinnointia koskevat säännökset ovat samat molemmissa ohjelmissa. Euratom-ohjelmasta tuetut tutkimusalat eivät sisälly Euroopan horisontti -ohjelmaan sekä oikeudellisista syistä (erilliset perustamissopimukset) että hallinnollisista syistä (pällekkäisyyksien välttäminen). Aiempaa enemmän huomiota kiinnitetään kuitenkin synergioiden luomiseen Euroopan horisontti -ohjelman kanssa.

1.3. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ehdotus on täysin yhdenmukainen ja yhteensopiva EU:n voimassa olevien politiikkojen kanssa. Tätä aloitetta kehitettäessä otettiin huomioon nykyisen komission prioriteetit⁸, tulossuuntautunutta talousarviota koskeva aloite (jonka mukaan EU:n rahoitusohjelmissa on saatava vieläkin enemmän vastinetta rahalle kuin aiemmin), EU:n globaalistrategian⁹ täytäntöönpano sekä komission ehdotus seuraavaksi EU:n pitkän aikavälin rahoituskehyskeksi.

Ohjelma on myös yhdenmukainen ydinalan turvallisuusnäkökohtia koskevien EU:n politiikkojen kanssa. Se tukee siten seuraavien säädösten ja määräysten täytäntöönpanoa:

- neuvoston direktiivi 2009/71/Euratom ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta¹⁰, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/87/Euratom¹¹;
- neuvoston direktiivi 2011/70/Euratom yhteisön kehyksen perustamisesta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten¹²;
- neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuville vaaroille suojelemiseksi¹³;
- EU:n ydinmateriaalivalvontajärjestelmää koskeva Euratomin perustamissopimuksen 7 luku. Ohjelma edistää myös yhteisön turvallisuusohjelmia ja -strategioita¹⁴.

Ohjelman toimilla olisi puututtava markkinoiden toimintapuutteisiin tai epätyytyttäviin investointitilanteisiin oikeasuhteisella tavalla, välttämällä päällekkäisyyttä tai yksityisen rahoituksen syrjäytymistä, ja niistä olisi saatava selkeä eurooppalainen lisäarvo. Näin voidaan

⁷ Mukaan lukien ehdotus ohjelman jatkamisesta vuosiksi 2019–2020 (COM (2017) 698).

⁸ Tämä aloite edistää seuraavia komission prioriteetteja: työpaikat, kasvu ja investoinnit; digitaaliset sisämarkkinat; joustava energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka; syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ja vahvempi teollinen perusta; EU vahvana globaalina toimijana;

⁹ [EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia](#), kesäkuu 2016.

¹⁰ EUVL L 172, 2.7.2009, s. 18.

¹¹ EUVL L 219, 25.7.2014, s. 42.

¹² EUVL L 199, 2.8.2011, s. 48.

¹³ EUVL L 13, 17.1.2014, s. 1.

¹⁴ Euroopan turvallisuusagenda, COM (2015) 185 final; CBRN-toimintasuunnitelma, COM(2017) 610 final.

varmistaa ohjelman toimien yhdenmukaisuus EU:n valtioneuvostojen kanssa ja vältetään perusteettomat kilpailun vääristymät sisämarkkinoilla.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

2.1. Oikeusperusta

Euratomin perustamissopimuksen mukaan komission tehtävänä on edistää ja helpottaa ydintutkimusta jäsenvaltioissa sekä täydentää sitä toteuttamalla yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma (sopimuksen 4 artikla). Ohjelman hyväksyy neuvosto yksimielisesti komission ehdotuksesta (sopimuksen 7 artikla).

2.2. Toissijaisuusperiaate

Ongelma, johon Euratom-ohjelmalla puututaan, koskee koko EU:ta, koska ydinturvallisuuteen ja turva- ja varmuusjärjestelyihin liittyvät kysymykset ovat rajat ylittäviä ja koska fuusioenergian kehittäminen edellyttää erittäin suuren mittakaavan tutkimustoimia. Vaikka vain puolella jäsenvaltioista on käytössä ydinvoimaloita osana niiden kansallista energiavalikoimaa, monet muut käyttävät reaktoreita tutkimustarkoituksiin tai radioisotooppien tuotantoon. Koska ydinonnettomuus voi koskea useita jäsenvaltioita niiden rajoista riippumatta, ydinturvallisuus on kaikkien EU-maiden etujen mukaista, vaikka niillä ei itsellään olisikaan reaktoreita käytössä.

Kaikki jäsenvaltiot käyttävät säteilyä lääketieteellisiin tarkoituksiin ja teollisuussovelluksissa (maatalous, elintarvikkeiden säteilytys, metrologia jne.). Vaikka asian suhteellinen merkitys saattaa vaihdella eri puolilla EU:ta, ydin- ja säteilyturvallisuus liittyy siis kaikkien jäsenvaltioiden etuihin, ja ne kaikki tuottavat vaihtelevia määriä radioaktiivista jätettä, joka vaatii käsittelyä ja aikanaan lopullista sijoittamista. Eri direktiiveissä säädetyt yhdenmukaiset normit ja niihin liittyvät tutkimustarpeet korostavat selvästi tarvetta käsitellä teknisiä ja koulutukseen liittyviä kysymyksiä yhdenmukaisella tavalla koko EU:ssa.

Vaikka ydinalan turva- ja varmuusjärjestelyt ovat jäsenvaltioiden vastuulla, ohjelman suorat toimet auttavat vastaamaan joihinkin EU:ta kohtaaviin turvahaasteisiin ja niiden maailmanlaajuiseen ulottuvuuteen ydinriskien havaitsemisen, forensisen ydinmateriaalitutkimuksen ja tähän liittyvän koulutuksen alalla.

2.3. Suhteellisuusperiaate

Toimenpiteet toteutetaan EU:n tasolla, jotta voidaan lujittaa tutkimuksen ja innovoinnin yleisiä puitteita ja koordinoita jäsenvaltioiden tutkimustoimia ja siten välttää päällekkäisyyksiä, saavuttaa kriittinen massa keskeisillä aloilla ja varmistaa julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö. Tällaisilla toimenpiteillä voidaan houkutella uusia julkisia ja yksityisiä investointeja tutkimukseen ja innovointiin. Toimenpiteet ovat tarpeellisia myös EU:n poliittisen päätöksenteon tukemiseksi ja EU:n politiikoissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotetuissa toimenpiteissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen yhteisön tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.4. Toimintatavan valinta

Säädös on muodoltaan asetus, koska siinä luodaan rahoituksen saajille oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka ovat kaikilta osiltaan velvoittavia ja sellaisenaan sovellettavia kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja ohjelmaan assosioituneissa maissa.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Vuosien 2014–2018 Euratom-ohjelman väliarvioinnissa¹⁵ todettiin, että Euratom-ohjelma on erittäin tarkoituksenmukainen kaikkien toimien osalta, mukaan lukien ydinturvallisuus, turva- ja varmuusjärjestelyt, ydinmateriaalivalvonta, radioaktiivisen jätteen huolto, säteilysuojelu ja fuusioenergia. Tehokkuuden ja vaikuttavuuden osalta arvioinnissa yksilöitiin useita osaluokkia, joilla tarvitaan komission ja/tai rahoituksen saajien toimia. Arvioinnin päätelmien mukaan olisi toteutettava seuraavat toimet:

- jatketaan ydinalan tutkimuksen tukemista keskittyen ydinturvallisuuteen, turva- ja varmuusjärjestelyihin, ydinmateriaalivalvontaan, jätehuoltoon, säteilysuojeluun ja fuusioenergian kehittämiseen;
- parannetaan edelleen ydinalan yhteisten eurooppalaisten ohjelmien organisointia ja hallinnointia yhdessä rahoituksen saajien kanssa;
- jatketaan ja tehostetaan Euratomin koulutustoimenpiteitä sellaisen osaamisen ja taitojen kehittämiseksi, jotka muodostavat perustan ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja säteilysuojelun kaikille näkökohdille;
- hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman ja unionin puiteohjelman muiden temaattisten alojen välisiä synergioita, jotta voidaan käsitellä monialaisia näkökohtia, kuten säteilyn lääketieteellisiä sovelluksia, ilmastonmuutosta, turva- ja varmuusjärjestelyjä ja hätätilavalmiutta sekä vaikutusta ydintieteeseen;
- hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman suorien ja epäsuorien toimien välisiä synergioita.

Vaikutustenarviointiin sisältyy yksityiskohtaisempi selostus siitä, kuinka ehdotuksessa käsitellään näitä kysymyksiä.

3.2. Sidosryhmien kuuleminen

Komission yksiköt ovat toteuttaneet seuraavat kuulemiset: yleinen kuuleminen monivuotisesta rahoituskehiksestä ja kilpailukykyä käsittelevästä otsakkeesta, mukaan lukien tutkimus (tammikuu–maaliskuu 2018), eräitä ohjelman toimia koskeva kohdennettu kuuleminen verkkokyselyn pohjalta (tammikuu–helmikuu 2018) sekä Brysselissä 21. helmikuuta 2018 järjestetty työpaja tutkimusalan sidosryhmien kanssa. Kuulemiset kattoivat vaikutustenarvioinnin kannalta olennaiset keskeiset kysymykset, kuten merkityksellisyys, tehokkuus, vaikuttavuus, täytäntöönpanon ja EU:n tasolla saatavan lisäarvon. Useat tutkimusalan sidosryhmät esittivät myös komissiolle kirjallisia kannanottoja Euratomin tutkimuksen eri näkökohdista. Vaikutustenarvioinnissa esitetään yhteenveto esitetyistä kannoista ja siitä, kuinka ne on otettu ehdotuksessa huomioon.

3.3. Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Ehdotusta laatiessaan komissio keräsi tietoja ja nojautui asiantuntemukseen eri lähteistä. Euratomin tieteellis-tekninen komitea antoi vuonna 2017 lausunnon tulevasta Euratom-ohjelmasta ja kaksi riippumatonta asiantuntijaryhmää laati raportin vuosien 2014–2018 Euratom-ohjelmassa toteutettujen suorien ja epäsuorien toimien väliarvioinnista¹⁶. Erillinen

¹⁵ COM(2017) 697 sekä SWD(2017) 426 ja 427.

¹⁶ https://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm?pg=h2020evaluation

asiantuntijalautakunta teki vuonna 2016 väliarvioinnin EUROfusion-konsortion täytäntöönpanemasta Euroopan yhteisestä fuusiotutkimusohjelmasta. Vaikutustenarvioinnissa kuvataan yksityiskohtaisemmin saatuja asiantuntijalausuntoja ja sitä, kuinka ne on otettu ehdotuksessa huomioon.

3.4. Vaikutustenarviointi

Tämän ehdotuksen tueksi on tehty vaikutustenarviointi, josta sääntelyntarkastelulautakunta on antanut myönteisen lausunnon.

Tähän ehdotukseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa keskitytään Euratom-ohjelman väliarvioinnin ja sidosryhmien kuulemisen tuloksiin. Siinä määritellään muutokset, joita olisi tehtävä ohjelman soveltamisalaan, tavoitteisiin ja toteutustapaan, ja sinä otetaan huomioon uuden monivuotisen rahoituskehityksen monialaiset tavoitteet (joustavuus; keskittyminen suorituskykyyn, johdonmukaisuuteen ja synergioihin; sekä yksinkertaistaminen). Se täyttää varainhoitoasetuksen vaatimukset, jotka koskevat ennakoarvioinnin tekemistä ehdotetusta neuvoston asetuksesta Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi 2021–2025.

3.5. Yksinkertaistaminen

Ohjelma toteutetaan soveltaen samoja välineitä ja osallistumissääntöjä kuin Euroopan horisontti -puiteohjelmassa. Euroopan horisontti -ohjelmassa ehdotettuja yksinkertaistamistoimenpiteitä sovelletaan Euratom-ohjelman hakijoihin ja rahoituksen saajiin. Ehdotetuilla säännöillä jatketaan nykyisissä ohjelmissa aloitettua yksinkertaistamisprosessia ja niissä otetaan tarvittaessa huomioon jatkuvuuden tarve. Niiden odotetaan entisestään keventävän hallinnollista rasitetta. Ohjelmaa yksinkertaistetaan edelleen siten, että siinä ehdotetaan yhtä tavoitteiden luetteloa suorille ja epäsuorille toimille. Yksinkertaistamiseen ja hallinnolliseen rasitteeseen kohdistuvia todennäköisiä vaikutuksia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin vaikutustenarvioinnissa.

3.6. Perusoikeudet

Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksen talousarvio esitetään käypinä hintoina. Tähän ehdotukseen liittyvässä rahoitusselvityksessä esitetään sen vaikutukset talousarvioon ja henkilö- ja hallintoresursseihin.

5. MUUT NÄKÖKOHDAT

5.1. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Ohjelman toteuttavat komission yksiköt. Komissio voi kuitenkin päättää, jos se vaikuttaa asianmukaiselta, siirtää ohjelman tiettyjen osien toteutuksen jäsenvaltioille, henkilöille tai yrityksille taikka kolmansille maille, kansainvälisille järjestöille tai kolmansien maiden kansalaisille, kuten Euratomin perustamissopimuksen 10 artiklassa määrätään.

Arvioinnit tehdään 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen¹⁷ 22 ja 23 kohdan mukaisesti. Kolme toimielintä vahvistavat näissä kohdissa, että voimassa olevan lainsäädännön ja politiikan arviointien olisi oltava pohjana jatkotoimia koskevien vaihtoehtojen vaikutustenarvioinnille. Arvioinneissa tarkastellaan ohjelman käytännön vaikutuksia ohjelman indikaattoreiden/tavoitteiden pohjalta ja analysoidaan yksityiskohtaisesti, missä määrin ohjelmaa voidaan pitää merkityksellisenä, vaikuttavana ja tehokkaana, tuottaako se riittävästi EU:n lisäarvoa ja onko se yhdenmukainen muiden EU:n politiikkojen kanssa. Niissä analysoidaan saatuja kokemuksia, jotta voidaan yksilöidä mahdollisia puutteita/ongelmia tai mahdollisuuksia parantaa toimia tai niiden tuloksia ja auttaa maksimoimaan niiden hyödyntäminen/vaikutus.

Euroopan horisontti -ohjelman kanssa jaettavassa seuranta- ja arviointijärjestelmässä otetaan käyttöön keskeiset vaikutuspolut, jotka auttavat raportointia edistymisestä kohti ohjelman tavoitteita. Nämä jakautuvat neljään toisiaan täydentävään vaikutuskategoriaan (tieteelliset, yhteiskunnalliset, innovointiin kohdistuvat ja toimintapoliittiset vaikutukset), jotka heijastavat t&i-investointien luonnetta. Kussakin vaikutuskategoriasta käytetään indikaattoreita, joiden avulla edistymisestä raportoidaan lyhyellä, keskipitkällä ja pidemmällä aikavälillä. Suorista ja epäsuorista toimista tehdään yhteinen väliarviointi.

5.2. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksessa muutetaan nykyistä Euratom-ohjelmaa seuraavasti:

- Erityistavoitteiden rakenne (3 artikla ja liite I): perussäädöksessä vahvistetaan sama joukko erityistavoitteita sekä suorille että epäsuorille toimille. Komissio voi näin työohjelmia laatiessaan ehdottaa välineiden ja voimavarojen, kuten oman tutkimusinfrastruktuurinsa ja JRC:n tietämyspohjan, yhdistämistä. Tällä lähestymistavalla on tarkoitus saavuttaa yksi monivuotisen rahoituskehityksen monialaisista tavoitteista: yksinkertaistaminen ja synergioiden saavuttaminen.
- Erityistavoitteiden tarkistaminen (3 artikla ja liite I):
 - Erityistavoitteiden lukumäärä vähennetään neljään vuosien 2014–2018 ohjelman 13:sta sekä suorien että epäsuorien toimien osalta.
 - Lisätään erityistavoite, joka koskee EU:n politiikan tukemista ydinturvallisuuden, ydinmateriaalivalvonnan sekä turva- ja varmuusjärjestelyjen alalla.
 - Määritellään käytöstä poistoon liittyvän tutkimuksen tuki: tukikelpoisein toimenpiteisiin sisältyvät ydinlaitosten käytöstä poistamisen ja ympäristövahinkojen korjaamisen teknologioiden kehittämistä ja arviointia tukeva tutkimus sekä parhaiden käytäntöjen ja tietämyksen jakaminen. Keskittyminen käytöstä poistamiseen heijastaa tällaisten palvelujen kasvavaa kysyntää, kun useita reaktoreita tullaan sulkemaan pysyvästi, ja se on ympäristövahinkojen korjaamisen periaatteen mukaista.
 - Säteilysuojelua koskevan tutkimuksen soveltamisalan tarkistaminen siten, että sen on tarkoitus edistää ydintieteen ja ionisoivan säteilyn teknologiasovellusten turvallista käyttöä, mukaan lukien radioisotooppien turvallinen ja turvattu

¹⁷ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä, EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1–14

saanti ja käyttö. Eräitä vaihtoehtoja ovat lääketieteelliset ja teolliset sovellukset sekä avaruus- ja tutkimussovellukset.

- Fuusiotutkimusta koskeva ainoa erityistavoite vastaa siirtymistä kohti tulevien fuusiovoimaloiden suunnittelua. Fuusiotutkimusta koskevaan uuteen tavoitteeseen yhdistetään nykyisen ohjelman kolme erityistavoitetta.
 - Yksi erityistavoite kaikille toimenpiteille, joita tarvitaan asiantuntemuksen ja osaamisen ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi EU:ssa. Siihen sisältyvät koulutustoimenpiteet, liikkuvuuden tukeminen, pääsy tutkimusinfrastruktuureihin, teknologian siirto sekä tietämyksen hallinta ja levittäminen (nykyisessä ohjelmassa on erilliset tavoitteet näille toimenpiteille).
- Marie Skłodowska-Curie-toimien (MSCA) avaaminen ydinalan tutkijoille: Euroopan horisontti - ja Euratom-ohjelmissa ehdotettujen uusien säännösten mukaan ydinalan opiskelijat ja tutkijat voivat osallistua MSCA-toimiin. Ohjelmassa käytetään vakiintunutta välinettä koulutuksen tukemiseen Euroopassa, ja se on näin suunniteltu täyttämään yksi monivuotisen rahoituskehityksen monialaisista tavoitteista: synergioiden saavuttaminen rahoitusvälineiden välillä.
- Oikeudelliset säännökset, joilla helpotetaan synergioita Euratom-ohjelman ja Euroopan horisontti -ohjelman välillä (Euroopan horisontti -ohjelman perussäädöksen liite I): molemmat perussäädökset luovat synergioita, joiden yksityiskohdista päätetään työohjelmissa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa.

Edellisten ohjelmien tavoin myöntämisperusteet ovat uudessa Euratom-ohjelmassa huippuosaaminen, vaikutus sekä toteutuksen laatu ja tehokkuus.

Euroopan horisontti -ohjelman osallistumista ja tulosten levittämistä koskevia sääntöjä sovelletaan myös Euratom-ohjelmaan.

Komissiota avustaa ohjelman toteutuksessa asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea (ks. 16 artikla). Komitea kokoontuu kahdessa kokoonpanossa (fissio ja fuusio) käsiteltävänä olevasta aiheesta riippuen.

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Euroopan horisontti” täydentävän Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi 2021–2025

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 7 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä ’yhteisö’, yhtenä tavoitteena on edistää elintason nostamista jäsenvaltioissa muun muassa edistämällä ja helpottamalla jäsenvaltioissa tehtävää ydinalan tutkimusta ja täydentämällä sitä toteuttamalla yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma.
- (2) Ydinalan tutkimus voi edistää yhteiskunnallista hyvinvointia, taloudellista vaurautta ja ympäristön kestävyyttä parantamalla ydinturvallisuutta, turva- ja varmuusjärjestelyjä ja säteilysuojelua. Säteilysuojelua koskeva tutkimus on johtanut lääketieteellisten teknologioiden parannuksiin, jotka hyödyttävät monia kansalaisia ja joista voidaan nyt tutkimuksen avulla johtaa parannuksia muilla aloilla, kuten teollisuuden, maatalouden, ympäristön ja turvallisuuden alalla. Yhtä tärkeää on se, että ydinalan tutkimus voi edistää pitkällä aikavälillä energiajärjestelmän irtautumista hiilestä turvallisella, tehokkaalla ja varmalla tavalla.
- (3) Jotta voidaan varmistaa ydinalan tutkimuksen jatkuvuus yhteisön tasolla, on tarpeen vahvistaa yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma, jäljempänä ’ohjelma’, 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2025 väliselle ajalle. Ohjelmassa olisi jatkettava edellisten ohjelmien keskeisiä tutkimustoimia lisäämällä niihin uusia erityistavoitteita ja käyttäen edelleen samaa toteutustapaa.
- (4) Komission kertomuksessa Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelman 2014–2018 väliarvioinnista (COM(2017) 697 final) esitetään ohjaavat periaatteet ohjelmaa varten. Näitä ovat muun muassa seuraavat: jatketaan ydinalan tutkimuksen tukemista keskittyen ydinturvallisuuteen, ydinmateriaalivalvontaan, turva- ja varmuusjärjestelyihin, jätehuoltoon, säteilysuojeluun ja fuusioenergian kehittämiseen; parannetaan edelleen ydinalan yhteisten eurooppalaisten ohjelmien organisointia ja hallinnointia yhdessä rahoituksen saajien kanssa; jatketaan ja vahvistetaan Euratomin koulutustoimia sellaisen osaamisen kehittämiseksi, joka muodostaa perustan ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja säteilysuojelun kaikille näkökohdille; hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman ja unionin puiteohjelman

¹ Lausunto Lausunto annettu kuulemisen johdosta, joka ei ole pakollinen.

² EUVL C, , s. . Lausunto annettu kuulemisen johdosta, joka ei ole pakollinen.

muiden temaattisten alojen välisiä synergioita; ja hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman suorien ja epäsuorien toimien välisiä synergioita.

- (5) Ohjelman konseptissa ja suunnittelussa otetaan huomioon tarve koota kriittinen massa tuettuja toimia. Tämä saavutetaan vahvistamalla rajallinen määrä erityistavoitteita, joissa keskitytään ydinfission turvalliseen käyttöön sähköntuotannossa ja muissa kuin sähköntuotantoon liittyvissä sovelluksissa, tarvittavan tietämyksen ylläpitämiseen ja kehittämiseen, fuusioenergian edistämiseen sekä unionin politiikan tukemiseen ydinturvallisuuden, ydinmateriaalivalvonnan ja turva- ja varmuusjärjestelyjen aloilla.
- (6) Fuusioenergiatutkimusta toteutetaan EU:n ydinfuusiota koskevan etenemissuunnitelman mukaisesti; suunnitelmassa hahmotellaan tutkimus- ja kehitystoimet, jotka tarvitaan perustan luomiseksi sähköä tuottavalle fuusiovoimalaitokselle. Lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä keskeinen vaihe on ITER-laitoksen rakentaminen ja käyttö. ITERiä koskevia eurooppalaisia toimia täydennetään vahvalla fuusiotutkimusohjelmalla ITERin tulevan käytön ja DEMO-laitoksen valmistelun tukemiseksi.
- (7) Ohjelmalla olisi tuettava ydinalan tutkimusta ja edistettävä siten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o [...] perustetun tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Euroopan horisontti”³, jäljempänä ’Euroopan Horisontti -ohjelma’, tavoitteiden saavuttamista ja helpotettava Eurooppa 2030 -strategian täytäntöönpanoa sekä eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistamista.
- (8) Ohjelmassa olisi pyrittävä synergioihin Euroopan horisontti -ohjelman ja muiden unionin ohjelmien kanssa, mikä kattaa konseptin ja strategisen suunnittelun, hankkeiden valinnan, hallinnoinnin, viestinnän, tulosten levittämisen ja hyödyntämisen, seurannan, tilintarkastuksen ja hallinnon. Jotta voidaan välttää päällekkäisyyksiä ja kaksinkertaista työtä ja lisätä unionin rahoituksen vipuvaikutusta, muista unionin ohjelmista voidaan tehdä siirtoja Euroopan horisontti -ohjelman toimiin. Tällöin siirroissa noudatetaan Euroopan horisontti -ohjelman sääntöjä.
- (9) Ohjelman toimilla olisi kuitenkin puututtava markkinoiden toimintapuutteisiin tai epätyydyttäviin investointitilanteisiin oikeasuhteisella tavalla, välttämällä päällekkäisyyttä tai yksityisen rahoituksen syrjäytymistä, ja niistä olisi saatava selkeä eurooppalainen lisäarvo. Näin voidaan varmistaa ohjelman toimien yhdenmukaisuus EU:n valtioneuvoston päätösten kanssa ja vältetään perusteettomat kilpailun vääristymät sisämarkkinoilla.
- (10) Tässä asetuksessa vahvistetaan Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelman rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuosittaisessa talousarviomenettelyssä [viite täydennettävä uuden toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti: talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta 2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen] 17 kohdan mukaisesti.
- (11) Tähän ohjelmaan olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 2018/...⁴, jäljempänä ’varainhoitoasetus’, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin talousarvion toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä toteutusta, rahoitusapua, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuista koskevat säännöt.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o [...], annettu ... päivänä ...kuuta ..., tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Euroopan horisontti” (2021-2027) ja asetuksen (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL ...).

⁴

- (12) Tämän asetuksen mukaiset rahoitustyyppit ja toteutustavat olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toimien erityistavoitteet ja saada tuloksia, ottaen erityisesti huomioon tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasite ja ennakoitu noudattamatta jättämisen riski. Avustusten osalta tässä olisi harkittava kertasuoritusten, kiinteiden määrien ja yksikkökustannusten käyttämistä.
- (13) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 106 a artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Nämä säännöt annetaan varainhoitoasetuksessa, ja niissä vahvistetaan etenkin menettely, jota käytetään vahvistettaessa talousarviota ja toteutettaessa sitä käyttämällä avustuksia, hankintoja, palkintoja sekä välillistä toteutusta, ja järjestetään taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonta. SEUT-sopimuksen 322 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 106 a artiklan nojalla annetut säännöt koskevat myös unionin talousarvion suojaamista tilanteissa, joissa oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen jäsenvaltioissa kohdistuu yleisiä puutteita, sillä oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on välttämätön ennakoedellytys moitteettomalle varainhoidolle ja EU:n rahoituksen tuloksellisuudelle.
- (14) Tämän ohjelman poliittisia tavoitteita voidaan käsitellä myös InvestEU-rahaston tutkimusta ja innovointia koskevaan politiikkaikkunaan kuuluvien rahoitusvälineiden kautta. Rahoitustukea olisi käytettävä toimiin, joilla puututaan oikeasuhteisesti markkinoiden toimintapuutteisiin tai epätyydyttäviin investointitilanteisiin, eikä toimien pitäisi olla päällekkäisiä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä taikka vääristää kilpailua sisämarkkinoilla. Toimilla olisi saatava aikaan selvä Euroopan tason lisäarvo.
- (15) Jotta voidaan varmistaa, että ohjelma toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja se muodostaa yhtenäisen, kattavan ja selkeän kehyksen rahoituksen saajille, ohjelmaan osallistumiseen ja tutkimustulosten levittämiseen olisi sovellettava Euroopan horisontti -ohjelman asiaa koskevia sääntöjä tietyin mukautuksin tai poikkeuksin. Ohjelmaan olisi sovellettava Euroopan horisontti -ohjelmassa vahvistettuja määritelmiä ja keskeisiä toimintamuotoja.
- (16) Horisontti 2020 -ohjelmassa perustettu osallistujien takuurahasto, jota komissio hallinnoi, on osoittautunut tärkeäksi suoja mekanismiksi, joka vähentää sellaisiin saataviin liittyviä riskejä, joita sääntöjen vastaisesti toimineet osallistujat eivät maksa takaisin. Sen toimintaa olisi siksi jatkettava, ja Euroopan horisontti -ohjelman mukaisesti perustetun keskinäisen vakuutusjärjestelmän, jäljempänä 'vakuutusjärjestelmä', olisi katettava myös tämän ohjelman nojalla toteutettavat toimet.
- (17) Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) olisi edelleen tarjottava unionin politiikalle riippumatonta asiakaslähtöistä tieteellistä näyttöä ja teknistä tukea koko poliittisen syklin ajan. JRC:n suorat toimet olisi toteutettava joustavasti, tehokkaasti ja avoimesti ottaen huomioon JRC:n palvelujen käyttäjien sekä unionin politiikkojen tarpeet ja pyrkien varmistamaan unionin taloudellisen etujen suojele. JRC:n olisi jatkettava lisäresurssien tuottamista.
- (18) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁵, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95⁶, neuvoston asetuksen (Euratom,

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

EY) N:o 2185/96⁷ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/193⁸ mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä hallinnollisia tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muuta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia petoksia ja muita rikoksia, jotka vahingoittavat unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syytteen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁹ mukaisesti. Varainhoitoasetuksen mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, Euroopan syyttäjänvirastolle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (19) Jotta voidaan varmistaa ohjelman mukaisten toimien yhdenmukainen toteuttaminen, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁰ mukaisesti.
- (20) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan mukaisesti tätä ohjelmaa on syytä arvioida erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen pohjalta, samalla kun vältetään ylisääntelyä ja hallinnollisen rasituksen aiheutumista erityisesti jäsenvaltioille. Näihin vaatimuksiin voi tarvittaessa sisältyä mitattavia indikaattoreita, joiden pohjalta voidaan arvioida ohjelman käytännön vaikutuksia.
- (21) Komission päätöksellä 96/282/Euratom¹¹ perustettua JRC:n johtokuntaa on kuultu JRC:n suorien toimien tieteellisestä ja teknisestä sisällöstä.
- (22) Komissio on kuullut Euratomin tieteellis-teknistä komiteaa.
- (23) Oikeusvarmuuden vuoksi asetukset (Euratom) N:o [...] olisi kumottava,

⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EUVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹¹ Komission päätös 96/282/Euratom, tehty 10 päivänä huhtikuuta 1996, yhteisen tutkimuskeskuksen uudelleenjärjestelystä (EYVL L 107, 30.4.1996, s. 12).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2025 väliseksi ajaksi Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma, jäljempänä 'ohjelma', ja vahvistetaan ohjelman epäsuorissa toimissa sovellettavat osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt.

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio vuosiksi 2021–2025, Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä 'yhteisö', rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o xxx ('Euroopan horisontti')¹² vahvistettuja määritelmiä. Määritelmissä olevat viittaukset unioniin ja ohjelmaan on katsottava viittauksiksi yhteisöön ja tähän ohjelmaan. Edellä mainitusta poiketen 'työohjelmalla' tarkoitetaan asiakirjaa, jonka komissio hyväksyy ohjelman toteuttamista varten tämän asetuksen 16 artiklan mukaisesti.

3 artikla

Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelman yleiset tavoitteet ovat seuraavat:
 - a) ydinalan tutkimuksen ja koulutuksen toteuttaminen ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja säteilysuojelun jatkuvan parantamisen tukemiseksi;
 - b) mahdollisesti edistää pitkällä aikavälillä energiajärjestelmän irtautumista hiilestä turvallisella, tehokkaalla ja varmalla tavalla.
2. Ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:
 - a) ydinvoiman ja ionisoivan säteilyn muiden kuin sähköntuotantoon liittyvien sovellusten turvallisen ja varman käytön parantaminen, mukaan lukien ydinturvallisuus, turva- ja varmuusjärjestelyt, ydinmateriaalivalvonta, säteilysuojelu, käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huolto sekä käytöstäpoisto;
 - b) asiantuntemuksen ja osaamisen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen yhteisössä;
 - c) fuusioenergian kehittämisen edistäminen ja osallistuminen fuusiota koskevan etenemissuunnitelman toteuttamiseen;
 - d) ydinturvallisuutta, ydinmateriaalivalvontaa ja turva- ja varmuusjärjestelyjä koskevan yhteisön politiikan tukeminen.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa luetellut tavoitteet toteutetaan liitteen I mukaisesti.

¹² Koko nimi + EUVL:n viite.

4 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet ovat 1 675 000 000 euroa käypinä hintoina.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun määrän ohjeellinen jakautuminen on seuraava:
 - a) 724 563 000 euroa fuusioenergian tutkimukseen ja kehittämiseen;
 - b) 330 930 000 euroa ydinfissioon, ydinturvallisuuteen ja säteilysuojeluun;
 - c) 619 507 000 euroa Yhteisen tutkimuskeskuksen toteuttamiin suoriin toimiin.Komissio ei voi vuotuisessa talousarviomenettelyssä poiketa tämän artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettusta määrästä.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettusta määrästä voidaan kattaa myös menoja, jotka aiheutuvat valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus-, arviointi- ja muusta toiminnasta, sekä menoja, joita tarvitaan ohjelman hallinnointiin ja toteuttamiseen, mukaan lukien hallintomenot, sekä sen tavoitteiden saavuttamisen arviointiin. Lisäksi siitä voidaan kattaa menoja, jotka liittyvät selvityksiin, asiantuntijoiden kokouksiin ja tiedotus- ja viestintätoimiin, sikäli kuin ne liittyvät ohjelman tavoitteisiin, sekä tiedonkäsittelyyn ja -vaihtoon keskittyviin tietoteknisiin verkkoihin liittyviä menoja, mukaan lukien organisaation omat tietotekniikkavälineet ja muu tekninen ja hallinnollinen apu, jota tarvitaan ohjelman hallinnoinnissa.
4. Talousarvioon voidaan 3 kohdassa tarkoitettujen kulujen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2025 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027.
5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa vuosieriin useiden vuosien ajalle.
6. Menot, jotka aiheutuvat ensimmäiseen työohjelmaan sisältyvien hankkeiden toimista, voivat olla avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2021, sanotun kuitenkin rajoittamatta varainhoitoasetuksen soveltamista.
7. Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa jäsenvaltioille osoitetut resurssit, jotka ovat siirtokelpoisia asetuksen (EU) XX [yhteisiä säännöksiä koskeva asetusta] 21 artiklan mukaisesti, voidaan niiden pyynnöstä siirtää ohjelmaan. Komissio käyttää kyseisiä varoja joko suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti saman artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseisiä varoja on mahdollisuuksien mukaan käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

5 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Ohjelmaan voivat assosioitua seuraavat kolmannet maat:
 - a) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista yhteisön ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä yhteisön ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - b) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen,

kyseisten maiden osallistumista yhteisön ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä yhteisön ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;

c) kolmannet maat ja alueet, jotka täyttävät kaikki seuraavat ehdot:

- hyvät tiede-, teknologia- ja innovointivalmiudet;
- demokraattisten instituutioiden tukema sitoutuminen sääntöihin perustuvaan avoimeen markkinatalouteen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeuksien oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu;
- kansalaisten taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantamiseen tähtäävien politiikkojen aktiivinen edistäminen.

Kunkin edellä c alakohdassa tarkoitetun kolmannen maan assosioituminen ohjelmaan tapahtuu kyseisen kolmannen maan osallistumisesta mihin tahansa yhteisön tai unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella

- varmistetaan asianmukainen tasapaino ohjelmaan osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
- vahvistetaan ohjelmaan osallistumisen edellytykset, mukaan lukien ohjelmaan maksettavien rahoitusosuuksien ja niiden hallintokustannusten laskentatapa. Maksettavia rahoitusosuuksia pidetään käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- ei anneta kolmannelle maalle ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
- taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

2. Siinä, kuinka laajasti kukin kolmas maa assosioidaan ohjelmaan, on otettava huomioon tavoite vauhdittaa unionin talouskasvua innovoinnin kautta. Ohjelman osia voidaan näin ollen sulkea pois assosiaatiosopimuksesta jonkin tietyn maan osalta, lukuun ottamatta unioniin liittymässä olevia maita, ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokkaita.
3. Assosiaatiosopimuksessa on tarvittaessa määrättävä unioniin sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistumisesta assosioituneiden maiden vastaaviin ohjelmiin sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.
4. Rahoitusosuuden suuruuden määrättävissä ehdoissa on varmistettava, että mahdollinen merkittävä epätasapaino suhteessa määrään, jonka assosioituneeseen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit saavat ohjelmaan osallistumisen kautta, oikaistaan automaattisesti ottaen huomioon kustannukset ohjelman hallinnoinnissa, toteutuksessa ja toiminnassa.

6 artikla

Rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen 61 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen rahoituselinten kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa; rahoitusmuotoja ovat erityisesti avustukset, palkinnot ja hankinnat. Lisäksi ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta sellaisten rahoitusvälineiden avulla, jotka kuuluvat rahoitusta yhdistäviin toimiin.

3. Ohjelmassa käytettävät keskeiset toimintamuodot esitetään ja määritellään Euroopan horisontti -ohjelman liitteessä II.
4. Ohjelmasta tuetaan myös JRC:n toteuttamia suoria toimia.

7 artikla

Eurooppalaiset kumppanuudet

1. Ohjelman osia voidaan toteuttaa eurooppalaisten kumppanuuksien avulla.
2. Yhteisön osallistuminen eurooppalaisiin kumppanuuksiin voi tapahtua millä tahansa seuraavista tavoista:
 - a) osallistuminen kumppanuuksiin, jotka on perustettu komission ja julkisten tai yksityisten kumppaneiden välisillä yhteisymmärryspöytäkirjoilla tai sopimus pohjaisilla järjestelyillä, joissa määritellään kumppanuuden tavoitteet, siihen liittyvät kumppaneiden taloudelliset ja/tai luontoissuorituksia koskevat sitoumukset, keskeiset suorituskyky- ja vaikutusindikaattorit sekä tuotokset. Niissä määritellään myös täydentävät tutkimus- ja innovointitoimet, jotka ohjelman kumppanit toteuttavat (yhteissuunnitellut eurooppalaisten kumppanuudet);
 - b) osallistuminen ja rahoitusosuuden suorittaminen tutkimus- ja innovointitoimien ohjelmaan, mikä perustuu kumppaneiden taloudellisiin tai luontoissuorituksia koskeviin sitoumuksiin ja niiden asianomaisten toimien yhdistämiseen käyttämällä ohjelmien yhteisrahoitustoimea (yhteisrahoitetut eurooppalaisten kumppanuudet).
3. Eurooppalaisten kumppanuuksien edellytyksenä on, että
 - a) ne perustetaan tapauksissa, joissa ne voivat saavuttaa ohjelman tavoitteet tehokkaammin kuin yhteisö yksin;
 - b) niiden periaatteina ovat unionin tasolla saatava lisäarvo, läpinäkyvyys, avoimuus, tuloksellisuus, vipuvaikutus, kaikkien osapuolten taloudellinen sitoutuminen pitkällä aikavälillä, joustavuus, johdonmukaisuus ja täydentävyys suhteessa unionin aloitteisiin sekä paikallisiin, alueellisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin aloitteisiin;
 - c) ne ovat määräaikaista ja sisältävät ehdot ohjelman rahoituksen lopettamiselle asteittain.
4. Niiden valintaa, täytäntöönpanoa, seuranta, arviointia ja asteittaista lopettamista koskevat säännökset ja perusteet esitetään Euroopan horisontti -ohjelman liitteessä III.

8 artikla

Avoin saatavuus ja avoin tiede

Ohjelmaan sovelletaan Euroopan horisontti -ohjelmassa vahvistettuja avointa saatavuutta ja avointa tiedettä koskevia säännöksiä.

9 artikla

Avustuskelpoiset toimet ja osallistumista ja tutkimustulosten levittämistä koskevat säännöt

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla toteutetaan 3 artiklassa tarkoitettuja tavoitteita.
2. Tästä ohjelmasta tuettuihin toimiin sovelletaan Euroopan horisontti -ohjelman osallistumissääntöjä koskevaa II osastoa, jollei tämän artiklan 3 ja 4 kohdasta muuta johdu. Mainitussa osastossa olevat viittaukset unioniin ja ohjelmaan on katsottava viittauksiksi yhteisöön ja tähän ohjelmaan, soveltuvin osin. Siinä viitattuihin 'turvallisuussääntöihin'

sisältyvät Euratomin perustamissopimuksen 24 artiklassa tarkoitetut jäsenvaltioiden maanpuolustukselliset edut.

3. Poiketen siitä, mitä Euroopan horisontti -ohjelman 36 artiklan 4 kohdassa säädetään, vastustamisoikeus voi koskea myös rinnakkaislisenssien myöntämistä.
4. Poiketen siitä, mitä Euroopan horisontti -ohjelman 37 artiklan 5 kohdassa säädetään, yhteisön rahoituksen saajan on myönnettävä käyttöoikeudet tuloksiinsa yhteisön toimielimille, rahoituselimille tai Fusion for Energy -yhteisyritykselle yhteisön politiikkojen ja ohjelmien kehittämistä, täytäntöönpanoa ja seuranta varten tai kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän kansainvälisen yhteistyön asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Näihin käyttöoikeuksiin sisältyy oikeus antaa kolmansille osapuolille lupa käyttää tuloksia julkisissa hankinnoissa ja oikeus myöntää alilisenssejä, ja ne rajoittuvat muuhun kuin kaupallisessa tai kilpailutarkoituksessa tapahtuvaan käyttöön; käyttöoikeudet on myönnettävä ilman maksua.
5. Euroopan horisontti -ohjelman mukaisesti perustetusta keskinäisestä vakuutusjärjestelmästä katetaan riski siitä, ettei saada perityksi takaisin summia, jotka rahoituksen saajat ovat tämän asetuksen nojalla velkaa komissiolle tai rahoituselimille.

10 artikla

Kumulatiivinen, täydentävä ja yhdistetty rahoitus

1. Ohjelma on toteutettava synergiassa unionin muiden rahoitusohjelmien kanssa. Ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ohjelman ja Euroopan horisontti -ohjelman yhteisiin haasteisiin vastaamiseksi yhteisön rahoitusta voidaan myöntää toimille, jotka kattavat monialaisesti ohjelmassa asetetut tavoitteet tai tavoitteet, joilla toteutetaan Euroopan horisontti -ohjelmaa, tai molemmat. Ohjelmasta voidaan erityisesti myöntää rahoitusta Marie Skłodowska-Curie -toimiin (MSCA) ydinalan tutkimuksen kannalta merkityksellisten toimien tukemiseksi.
2. Toimi, joka on saanut rahoitusta jostain toisesta unionin ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös tästä ohjelmasta edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kuluja. Osuuteen, jotka kustakin unionin ohjelmasta myönnetään toimeen, sovelletaan sen omia sääntöjä. Kumulatiivinen rahoitus ei saa ylittää toimen tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärää, ja unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevista asiakirjoista vahvistetulla tavalla.
3. Toimet, jotka noudattavat seuraavia kumulatiivisia, vertailukelpoisia edellytyksiä:
 - a) ne on arvioitu ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;
 - b) ne täyttävät ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset;
 - c) niitä ei voida rahoittaa kyseisen ehdotuspyynnön perusteella budjettirajoitusten vuoksi;

voivat saada tukea Euroopan aluekehitysrahastosta, koheesiorahastosta, Euroopan sosiaalirahasto plussasta tai Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta asetuksen (EU) XX [yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] 67 artiklan 5 kohdan mukaisesti ja asetuksen (EU) XX [yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta annettu asetus] 8 artiklan mukaisesti, edellyttäen, että toimet ovat yhteensopivia kyseessä olevan ohjelman tavoitteiden kanssa. Tällöin sovelletaan rahoitusta myöntävän rahaston sääntöjä.

II LUKU

OHJELMASUUNNITTELU, SEURANTA, ARVIOINTI JA VALVONTA

11 artikla

Työohjelmat

1. Ohjelma toteutetaan varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitetuilla työohjelmilla, jotka hyväksytään 16 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen annettavilla täytäntöönpanosäädöksillä. Työohjelmissa esitetään tarvittaessa rahoitusta yhdistäviä toimia varten varattu kokonaismäärä.
2. Varainhoitoasetuksen 110 artiklassa säädettyjen vaatimusten lisäksi työohjelmassa on määriteltävä:
 - a) kuhunkin toimeen osoitettu määrä ja alustava toteutusaikataulu;
 - b) avustusten osalta painopisteet, valinta- ja myöntämisperusteet ja eri myöntämisperusteiden suhteellinen painoarvo sekä kaikkien tukikelpoisten kustannusten rahoituksen enimmäismäärä;
 - c) Euroopan horisontti -ohjelman 35 ja 37 artiklan mukaiset rahoituksen saajien mahdolliset lisävelvoitteet.
3. Komission on pyydettävä JRC:n toteuttamien suorien toimien monivuotisesta työohjelmasta JRC:n johtokunnan lausunto päätöksen 96/282/Euratom mukaisesti.

12 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä II vaikutuspolkujen mukaisesti.
2. Jotta voidaan arvioida tehokkaasti ohjelman edistymistä sen tavoitteiden saavuttamisessa, komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan seuranta- ja valvontaverkkoa koskevat säännökset, myös muuttamalla liitettä II vaikutuspolkuindikaattoreiden tarkistamiseksi ja täydentämiseksi tarvittaessa ja perustasojen ja tavoitearvojen asettamiseksi. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.
3. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten yhteisön varojen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

13 artikla

Tiedotus, viestintä, julkisuus sekä tulosten levittäminen ja hyödyntäminen

1. Ohjelman rahoituksen saajien on ilmaistava yhteisön rahoituksen alkuperä ja varmistettava yhteisön rahoituksen näkyvyys (erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia) tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien.

2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa ja sen toimia ja tuloksia. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös yhteisön poliittisia painopisteitä koskevaa komission tiedottamista sikäli kuin painopisteet liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.
3. Komissio laatii myös tulosten levittämistä ja hyödyntämistä koskevan strategian, jotta voidaan laajentaa ohjelman tutkimus- ja innovointitulosten ja -tietämyksen saatavuutta ja levittämistä ja tällä tavoin vauhdittaa hyödyntämistä kohti markkinoille saattamista ja tehostaa ohjelman vaikutusta. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös yhteisön poliittisia painopisteitä koskevaa tiedottamista sekä tiedotus-, viestintä- ja julkisuustoimintaa sekä tulosten levittämistä ja hyödyntämistä, sikäli kuin ne liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

14 artikla

Arviointi

1. Arvioinnit on suoritettava riittävän ajoissa, jotta ne voidaan ottaa huomioon päätöksentekoprosessissa, joka koskee ohjelmaa, sen seuraajaa ja muita tutkimukseen ja innovointiin liittyviä aloitteita.
2. Ohjelman väliarviointi on suoritettava heti kun ohjelman toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua siitä, kun ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt. Sen on sisällettävä arvio aiempien Euratom-ohjelmien pitkän aikavälin vaikutuksista, ja sen on muodostettava perusta ohjelman toteuttamisen mukauttamiseksi tarvittaessa.
3. Komissio suorittaa ohjelman toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä, ohjelman lopullisen arvioinnin. Sen on sisällettävä arvio aiempien ohjelmien pitkän aikavälin vaikutuksista.
4. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

15 artikla

Tarkastukset

1. Ohjelman valvontajärjestelmässä on varmistettava tarkoituksenmukainen tasapaino luottamuksen ja valvonnan välille ja otettava huomioon valvonnasta kaikilla tasoilla aiheutuvat hallinnolliset ja muut kustannukset.
2. Toimet, jotka saavat yhteisrahoitusta unionin eri ohjelmista, on tarkastettava vain kerran, ja tarkastuksen on katettava kaikki asianomaiset ohjelmat ja niiden sovellettavat säännöt.
3. Komissio tai rahoituselin voi käyttää järjestelmiin kohdistuvia yhdistettyjä tarkastuksia rahoituksen saajan tasolla. Nämä yhdistetyt tarkastukset ovat vapaaehtoisia tietyntyyppisille rahoituksen saajille, ja ne muodostuvat järjestelmien ja prosessien tarkastuksesta täydennettynä transaktioiden tarkastuksella, ja ne suorittaa toimivaltainen riippumaton tilintarkastaja, jolla on pätevyys suorittaa lakisääteisiä tilintarkastuksia Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY mukaisesti. Komissio tai rahoituselin voi käyttää niitä, jotta voidaan varmistua yleisesti moitteettomasta varainhoidosta ja tarkastella uudelleen jälkitarkastusten ja kustannusselvityksiä koskevien lausuntojen tarpeellisuustasoa.

4. Komissio tai rahoituselin voi varainhoitoasetuksen 127 artiklan mukaisesti turvautua tarkastuksiin, joita muut henkilöt tai tahot tekevät yhteisön osuuksien käytöstä, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten tai elinten valtuuttamat henkilöt tai tahot.
5. Tilintarkastukset voidaan tehdä kahden vuoden kuluessa loppumaksun suorittamisesta.

16 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Kyseinen komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Komitea kokoontuu kahdessa eri kokoonpanossa, joista toisessa käsitellään Euratom-ohjelman fissioon liittyviä ja toisessa sen fuusioon liittyviä kysymyksiä.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.
4. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
5. Kun komitean lausunto on tarkoitus hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsenten yksinkertainen enemmistö sitä pyytää.
6. Komissio tiedottaa komitealle säännöllisesti ohjelman täytäntöönpanon yleisestä edistymisestä ja antaa sille oikea-aikaisia tietoja kaikista tämän ohjelman nojalla ehdotetuista tai rahoitetuista toimista.

17 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Komissiolla tai sen edustajilla ja tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tehdä kaikkien unionilta tämän asetuksen nojalla rahoitusta saaneiden avustuksensaajien, toimeksisaajien ja alihankkijoiden osalta asiakirjoihin perustuvia ja paikan päällä suoritettavia tarkastuksia tai, jos kyseessä ovat kansainväliset järjestöt, tarkistuksia niiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.
2. Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja neuvoston asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 olevien säännösten ja niissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti suorittaa hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko tämän asetuksen nojalla myönnettyyn unionin rahoitukseen tai talousarviotakuisiin liittynyt unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia, lahjontaa tai muuta laitonta toimintaa.
3. Myös kolmansien maiden toimivaltaiset viranomaiset ja kansainväliset järjestöt voidaan velvoittaa tekemään yhteistyötä Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) kanssa keskinäistä oikeusapua koskevien sopimusten mukaisesti, kun se tutkii rikoksia, jotka kuuluvat sen toimivaltaan asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti.
4. Kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyihin yhteistyösopimuksiin, sopimuksiin, avustussopimuksiin ja muihin oikeudellisiin sitoumuksiin ja talousarviotakuusta tehtyihin sopimuksiin, jotka ovat seurausta tämän asetuksen täytäntöönpanosta, on sisällyttävä määräyksiä, joiden nojalla komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle ja OLAFille annetaan nimenomaisesti valtuudet tehdä tällaisia tarkastuksia sekä paikalla suoritettavia todentamisia ja tarkastuksia toimivaltansa mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista. Tähän on sisällyttävä määräyksiä, joilla varmistetaan, että unionin varojen tai

talousarviotakuulla kokonaan tai osittain tuetun rahoitusoperaatioon hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

III LUKU

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

18 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus [*Euratom-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2019–2020 annettu asetus*] 1 päivästä tammikuuta 2021.

19 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia niiden päättämiseen saakka noudattaen [*vuosien 2019–2020 Euratom-ohjelmaa koskevaa*] asetusta, jota sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti.
2. [*Vuosien 2019–2020 Euratom-ohjelmaa koskevalla*] asetuksella perustetun komitean jäljellä olevat tehtävät hoitaa tarvittaessa tämän asetuksen 16 kohdassa tarkoitettu komitea.
3. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen ohjelman ja sen edeltäjän, [*vuosien 2019–2020 Euratom-ohjelman*], mukaisesti hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.
4. [*Vuosien 2019–2020 Euratom-ohjelmaa koskevalla*] asetuksella perustetuista rahoitusvälineistä takaisin saatavat varat voidaan sijoittaa asetuksella XX¹³ perustettuun InvestEU-ohjelmaan.

20 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

- 1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi
- 1.2. Toimintalohko(t) (*ohjelmaklusteri*)
- 1.3. Ehdotuksen/aloitteen luonne
- 1.4. Ehdotuksen/aloitteen perustelut
- 1.5. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto
- 1.6. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)

2. HALLINNOINTI

- 2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt
- 2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä
- 2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

- 3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat
- 3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin
 - 3.2.1. *Yhteenvedo arvioiduista vaikutuksista menoihin*
 - 3.2.2. *Arvioidut vaikutukset hallintomäärärahoihin*
 - 3.2.3. *Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet*
- 3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Neuvoston asetus tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Euroopan horisontti” täydentävän Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman perustamisesta vuosiksi 2021–2025 ja tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Horisontti 2020” täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2019–2020) annetun neuvoston asetuksen kumoamisesta

1.2. Toimintalohko(t) (ohjelmaklusteri)

01.03 Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelma

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☒ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen¹

☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.4.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Ydinvoiman ja muiden kuin sähköntuotantoon liittyvien ydinsovellusten käyttö vaatii jatkuvia toimia turvallisuusriskien pienentämiseksi ja turvallisten ydinteknologioiden ja optimaalisen säteilysuojelun kehittämisen tukemiseksi. Ionisoivan säteilyn sovellusten kasvava määrä edellyttää ihmisten ja ympäristön suojelua tarpeettomalta säteilyaltistuksesta. Ionisoivan säteilyn teknologioita käytetään Euroopassa joka päivä useilla aloilla kuten terveydenhuollossa, teollisuudessa ja tutkimuksessa, ja se tuottaa suuria hyötyjä Euroopan kansalaisille ja taloudelle. Jäsenvaltioissa harjoitettava julkinen ja yksityinen tutkimus voi huomattavasti edistää näiden hyötyjen tuottamista. Euratomin tehtävänä on täydentää kansallisia toimia toteuttamalla yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmaa.

Euratomin tukeman tutkimuksen pitäisi auttaa jäsenvaltioita ja teollisuutta täyttämään vaatimukset, joista määrätään Euratomin perustamissopimuksessa ja säädetään useissa direktiiveissä:

- ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta 8. heinäkuuta 2014 annettu neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom, jossa asetetaan EU:n laajuinen korkean tason turvallisuustavoite onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja radioaktiivisten päästöjen estämiseksi ydinlaitosten ulkopuolella. Direktiivissä korostetaan, että jäsenvaltioiden on hyödynnettävä tutkimustuloksia direktiivin täytäntöönpanossa ja luotava vertaisarviointijärjestelmä;

¹ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

- neuvoston direktiivi 2011/70/Euratom yhteisön kehyksen perustamisesta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten;
- neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta suojelemiseksi;
- Euratomin perustamissopimuksen 7 luvussa vahvistetut Euratomin ydinmateriaalivalvontaa koskevat vaatimukset ja niiden soveltamiseen liittyvät määräykset.

Ehdotettua ohjelmaa toteutetaan vuodesta 2021 alkaen viiden vuoden ajan Euratomin perustamissopimuksen 7 artiklan mukaisesti, ja sitä voidaan jatkaa kahdella vuodella vuoteen 2027 Euroopan horisontti -ohjelman ja monivuotisen rahoituskehyksen kestoja vastaavasti.

Ehdotetussa ohjelmassa jatketaan käynnissä olevan Euratom-ohjelman keskeisiä tutkimustoimia (ydinturvallisuus, turva- ja varmuusjärjestelyt, jätehuolto, säteilysuojelu ja fuusioenergia), mutta siinä kiinnitetään enemmän huomiota ionisoivan säteilyn muihin kuin sähköntuotantoon liittyviin sovelluksiin sekä käytöstäpoistoon.

1.4.2. *Unionin osallistumisesta saatava lisäarvo (se voi olla tuloksena esimerkiksi koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta, tehokkuuden paranemisesta tai täydentävyyksistä). Tätä kohtaa sovellettaessa "unionin osallistumisesta saatavalla lisäarvolla" tarkoitetaan arvoa, joka saadaan unionin toiminnan ansiosta sen arvon lisäksi, jonka jäsenvaltiot olisivat muutoin tuottaneet yksinään.*

Ohjelman tuottama keskeinen EU:n lisäarvo on se, että käyttöön saadaan laajempi monialainen huippuosaaminen ja asiantuntemus fissio- ja fuusiotutkimuksen alalla kuin olisi mahdollista yksittäisten jäsenvaltioiden tasolla. Ydin- ja ionisoivan säteilyn teknologioilla on edelleen merkittävä rooli Euroopan kansalaisten elämässä olipa sitten kyse energiasta ja sen toimitusvarmuudesta tai säteilyn ja isotooppien käytöstä lääketieteiden ja teollisuuden sovelluksissa. Näiden teknologioiden turvallinen ja varma käyttö on olennaisen tärkeää, ja tutkimusohjelmilla autetaan pitämään yllä korkeimmat ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja ydinmateriaalivalvonnan normit tällä alalla. Euratom-ohjelmassa keskitytään myös fuusioenergian kehittämiseen, sillä se on potentiaalisesti ehtymätön ja ympäristöystävällinen energialähde.

EU:n laajuinen lähestymistapa ydinturvallisuuteen, radioaktiivisen jätteen huoltoon ja säteilysuojeluun on tärkeää, jotta voidaan varmistaa mahdollisimman korkeatasoinen kansalaisten ja ympäristön suojelu koko Euroopassa ja sen ulkopuolella. Ohjelmalla mahdollistetaan myös laajempi koulutuksen koordinointi koko Euroopassa, tutkimusinfrastruktuurien käyttö ja kansainvälinen yhteistyö. Tämä hyödyttää erityisesti pienempiä jäsenvaltioita, jotka voivat hyödyntää Euroopan tasolla yhdistetyistä voimavaroista saatavia mittakaavaetuja. Ohjelma tarjoaa Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) välityksellä merkittävää riippumatonta tieteellistä neuvontaa, jolla tuetaan EU:n politiikan toteuttamista ydinturvallisuuden, radioaktiivisen jätteen huollon, säteilysuojelun, turva- ja varmuusjärjestelyjen, ydinmateriaalivalvonnan ja ydinaseiden leviämisen estämisen alalla. Ainutlaatuisen infrastruktuurinsa ja laboratoriodensa ansiosta JRC:llä on olennaisen tärkeä asema Euroopan ydinalan tutkimuksessa ja koulutuksessa. Euroopan teollisuuden osallistuminen fuusiotutkimustoimintaan edistää innovointia esimerkiksi siten, että

sen ansiosta kehitetään huipputeknologian spin-off-tuotteita lääketieteen ja ilmailun kaltaisilla muilla aloilla.

1.4.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Asetuksen (Euratom) N:o 1314/2013 22 artiklan mukaisesti komissio teki vuonna 2017 väliarvioinnin vuosien 2014–2018 Euratom-ohjelmasta. Komission raportissa (COM(2017) 679) esitetään strateginen yleiskatsaus arviointiprosessiin ja komission vastaukset riippumattomien asiantuntijaryhmien suosituksiin. Ehdotukseen liittyvissä komission yksiköiden valmisteluasiakirjoissa (SWD(2017) 426 ja 427) annetaan yksityiskohtaisempia tietoja arvioinnista merkityksellisyyden, tehokkuuden, vaikuttavuuden ja EU:n tasolla saatavan lisäarvon osalta. Arvioinnin keskeiset johtopäätökset ovat seuraavat:

- jatketaan ydinalan tutkimuksen tukemista keskittyen ydinturvallisuuteen, ydinmateriaalivalvontaan, turva- ja varmuusjärjestelyihin, jätehuoltoon, säteilysuojeluun ja fuusioenergian kehittämiseen;
- parannetaan edelleen ydinalan yhteisten eurooppalaisten ohjelmien organisointia ja hallinnointia yhdessä rahoituksen saajien kanssa;
- jatketaan ja vahvistetaan Euratomin koulutustoimia sellaisen osaamisen kehittämiseksi, joka muodostaa perustan ydinturvallisuuden, turva- ja varmuusjärjestelyjen ja säteilysuojelun kaikille näkökohdille;
- hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman ja EU:n puiteohjelman muiden temaattisten alojen välisiä synergioita, jotta voidaan käsitellä monialaisia näkökohtia, kuten säteilyn lääketieteellisiä sovelluksia, ilmastonmuutosta, turva- ja varmuusjärjestelyjä ja hätätilavalmiutta sekä vaikutusta ydintieteeseen;
- hyödynnetään laajemmin Euratom-ohjelman suorien ja epäsuorien toimien välisiä synergioita.

1.4.4. Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut

Euratom-ohjelma täydentää tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa ”Euroopan horisontti” ja luo sen kanssa synergioita muun muassa terveyden (ionisoivan säteilyn lääketieteelliset sovellukset), turva- ja varmuusjärjestelyjen, energian ja koulutuksen aloilla. Euratomin fuusiotutkimusohjelma toteutetaan siten, että sillä täydennetään ITER-toimia ja sitä koordinoidaan niihin nähden. Ohjelmalla jatketaan fuusiotutkimusta, säteilysuojelua ja radioaktiivisen jätteen huoltoa koskevien jäsenvaltioiden ohjelmien yhteensovittamista yhteisten eurooppalaisten ohjelmien toteutuksen kautta. Lisäksi synergioita on odotettavissa ydinvoimalaitosten käytöstä poistamista koskevien ohjelmien kanssa esimerkiksi teknologian kehittämisen ja testauksen, koulutuksen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon aloilla.

Ohjelma on yhdenmukainen kaikkien unionin toimintapolitiikkojen kanssa, jotka liittyvät tutkimukseen ja innovointiin yleensä ja ydintekniikan ja ydinalan turvallisuusnäkökohtiin erityisesti. Se tukee siten seuraavien säädösten ja määräysten täytäntöönpanoa:

- neuvoston direktiivi 2009/71/Euratom ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/87/Euratom;

- neuvoston direktiivi 2011/70/Euratom yhteisön kehysten perustamisesta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten;
- neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta suojelemiseksi;
- EU:n ydinmateriaalivalvontajärjestelmää koskeva Euratomin perustamissopimuksen 7 luku.

1.5. Toiminnan ja sen rahoitusvaikutusten kesto

X kesto on rajattu

- **X** voimassa 1.1.2021 – 31.12.2025
- **X** Rahoitusvaikutukset alkavat vuonna 2021 ja päättyvät vuonna 2025 maksusitoumusmäärärahojen osalta ja alkavat vuonna 2021 ja päättyvät vuonna 2031 maksumäärärahojen osalta.

☐ kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.6. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)²

X Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- **X** yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään;
- ☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille;
- ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava);
- ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle;
- ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille;
- ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille;
- ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut;
- ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut;
- ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.
- Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa "Huomautukset".

² Tarkemmat kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Huomautukset:

Ohjelman toteuttavat suoraan komission yksiköt. Komissio voi kuitenkin päättää, jos se vaikuttaa asianmukaiselta, siirtää ohjelman tiettyjen osien toteutuksen jäsenvaltioille, henkilöille tai yrityksille taikka kolmansille maille, kansainvälisille järjestöille tai kolmansien maiden kansalaisille, kuten Euratomin perustamissopimuksen 10 artiklassa määrätään.

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin indikaattorit on määritelty eri vaikutuspolkujen pohjalta. Osallistujien raportointivaatimukset on suunniteltu näitä indikaattoreita silmällä pitäen, mutta tietoisena tarkoituksena on myös ollut vähentää osallistujien hallinnollista rasitetta. Tietoja kerätään mahdollisuuksien mukaan avoimista lähteistä.

Kaikki hallintomenettelyjä koskevat tiedot (hakemukset, onnistumisprosentit, avustusten myöntämisaika, rahoituksen saajien tyypit jne.) kerätään ja tallennetaan ja asetetaan reaaliaikaisesti saataville erityisen tietovaraston kautta. Viitetietojärjestelmä (CORDA) toimii nykyään hyvin, ja se on jäsenvaltioiden ja muiden asianomaisten elinten saatavilla.

Tarkoituksena on laatia raportti, jossa annetaan tietoja hallintomenettelyistä (ensimmäisestä vuodesta alkaen) ja johon sisällytetään asteittain myös tietoja tuotoksista ja tuloksista. Suunnitelman mukaan ohjelmasta tehdään väli- ja loppuarviointi.

Lisäksi JRC:n suoria toimia arvioidaan sisäisesti vuotuisessa sisäisessä arvioinnissa ja ulkoisesti vertaisarvioinnissa, josta vastaavat JRC:n johtokuntaa kuullen valitut korkean tason asiantuntijat.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä

2.2.1. Ehdotettujen hallinnointimallien, rahoituksen täytäntöönpanomekanismien, maksutapojen ja valvontastrategioiden perustelut

Euratom-ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia. Komissio voi kuitenkin päättää, että Euratom-toimien toteuttamisessa käytetään yhteistyöhön perustuvaa ja/tai välillistä hallinnointia, jos sen katsotaan olevan asianmukaista ja tehokasta.

Valvontastrategia perustuu seuraaviin:

- menettelyt parhaiden hankkeiden valitsemiseksi ja niiden muuttamiseksi oikeudellisiksi välineiksi;
- hankkeen ja sopimusten hallinnointi jokaisen hankkeen elinkaaren ajan;
- kaikkien hakemusten ennakkotarkastus;
- kustannusselvityksiä koskevat lausunnot tietyn kynnsarvon ylityttyä;
- maksettujen korvausten otoksen jälkitarkastus;
- hankkeen tulosten tieteellinen arviointi.

Horisontti 2020 -ohjelman (mukaan lukien Euratom-ohjelma) tarkastusten ensimmäisten tulosten mukaan virhetasot ovat pysyneet hyvin odotetuissa rajoissa (ks. 2.2.2 kohta). Tämä osoittaa, että jo käyttöön otetut yksinkertaistamistoimenpiteet ovat olleet tehokkaita, vaikka parannettavaa on edelleen.

2.2.2. Tiedot yksilöidyistä riskeistä ja niiden vähentämiseksi perustetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Perusrahoitusmallina on tähän asti ollut tukikelpoisten kustannusten korvaaminen. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on toistuvasti huomauttanut, viimeksi vuoden 2016 vuosikertomuksessaan, että ”toimien sääntöjenmukaisuuteen kohdistuvana pääasiallisena riskinä on, että edunsaajat ilmoittavat tukeen oikeuttamattomia kuluja, jotka jäävät havaitsematta tai korjaamatta ennen [korvaamista]. Riski on erityisen suuri seitsemännessä tutkimuksen puiteohjelmassa [ja analogisesti Euratom-ohjelmassa], jossa on noudatettava monimutkaisia tukikelpoisuussääntöjä, joita edunsaajat usein tulkitsevat väärin (erityisesti ne edunsaajat, jotka eivät tunne sääntöjä kovin hyvin, kuten pk-yritykset, ensimmäistä kertaa ohjelmaan osallistuvat sekä EU:n ulkopuoliset toimijat).”

Tilintarkastustuomioistuin tunnusti Horisontti 2020 -ohjelmassa (ja siten myös vuosien 2014–2018 Euratom-ohjelmassa) toteutettujen yksinkertaistamistoimien merkityksen. Se suositteli kuitenkin vuoden 2016 vuosikertomuksessaan yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen laajempaa käyttöä. Tällaisia yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja käytetään jo joissain ohjelman osissa tai tietyissä menolajeissa.

Avustusten osalta seitsemännen puiteohjelman (mukaan lukien Euratom-ohjelma) arvioitu edustava virhetaso oli 5 prosenttia ja jäännösvirhetaso noin 3 prosenttia sen jälkeen, kun huomioon on otettu kaikki toteutetut tai toteutettavat takaisinperinnät ja oikaisut. Virhetasot olivat kuitenkin alhaisempia niissä ohjelman osissa, joissa oli mahdollista käyttää laajemmin yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja ja/tai joihin osallistui pieni ja vakaa joukko edunsaajia.

Horisontti 2020 -ohjelman (mukaan lukien Euratom-ohjelma) alustavien tulosten mukaan edustava virhetaso olisi noin 3 prosenttia ja jäännösvirhetaso alle 2,5 prosenttia. On kuitenkin muistettava, että kyseessä on varhainen arvio, johon on suhtauduttava varauksella, sillä taso tulee nousemaan ehkä 3–4 prosenttiin (komission Horisontti 2020 - ja Euratom-ohjelmia koskeneissa ehdotuksissa ennakoima virhetaso oli 3,5 prosenttia, mutta tässä ei otettu huomioon erilaisia monimutkaisuutta lisääviä tekijöitä, jotka ehdotuksiin lisättiin lainsäädäntöprosessissa). Jäännösvirhetason pitäisi pysyä jonkin verran 3 prosentin alapuolella; on liian varhaista sanoa, saavutetaanko 2 prosentin taso.

Jotkut virheet johtuvat siitä, että edunsaajat eivät ole ymmärtäneet sääntöjä. Näihin virheisiin voidaan puuttua yksinkertaistamalla sääntöjä, mutta niiden monimutkaisuutta ei voida koskaan täysin poistaa. Toiset virheet puolestaan johtuvat siitä, että edunsaajat eivät ole noudattaneet sääntöjä. Vaikka näin käy vain harvoissa tapauksissa, nykyisten sääntöjen yksinkertaistaminen ei ratkaise niitä.

Horisontti 2020 -ohjelmasta (mukaan lukien Euratom-ohjelma) on tehty virhetasojen³³ analyysi, ja tähän saakka tehdyt tarkastukset osoittavat, että

- noin 63 prosenttia virheistä liittyy henkilöstökustannusten virheelliseen laskuttamiseen. Toistuvia ongelmia olivat työtuntien virheellinen laskeminen ja veloitetttujen tuntien virheelliset hinnat tai määrät;

³³

Prosentteina euromääräisestä arvosta suhteutettuna kaikkiin EU:n talousarvion hyväksi tehtyihin suorien menojen mukautuksiin.

- noin 22 prosenttia virheistä liittyy muihin suoriin kustannuksiin (muihin kuin henkilöstökustannuksiin). Yleisin havaittu virhe on, ettei kustannuksia mitata suoraan;

- noin 6 prosenttia virheistä liittyy alihankintakustannuksiin ja 4 prosenttia matkakustannuksiin, ja 5 prosenttia lasketaan kuuluvaksi muihin luokkiin. On huomattava, että välillisiin kustannuksiin liittyvien virheiden osuus, joka oli 28 prosenttia virheistä seitsemännessä puiteohjelmassa (mukaan lukien Euratom-ohjelma), on laskenut lähes nollaan sen ansiosta, että välillisten kustannusten kattamisessa on otettu käyttöön kiinteämääräinen korvaus.

Horisontti 2020 - ja Euratom-ohjelmien tarkastuksissa havaitut virheet osoittavat, että jotkut niistä voitaisiin välttää yksinkertaistuksilla ja välttämällä tarpeettomia muodollisuuksia säännöissä. Horisontti 2020 - ja Euratom-ohjelmiin on jo tehty joitakin muutoksia (esim. sisäistä laskutusta koskevat uudet säännöt ja lisäkorvaukset), ja muita muutoksia tehdään mahdollisuuksien mukaan Euroopan horisontti -ohjelmaan ja vuosien 2021–2025 Euratom-ohjelmaan. Kyseisten muutosten vaikutus virhetasoon on kuitenkin rajallinen, sillä niillä vältetään yleensä vain pieniä virheitä.

Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen, kuten kiinteiden määrien ja yksikkökustannusten, laajempi käyttö sekä sääntöjen yksinkertaistaminen edelleen auttavat alentamaan tulevaa virhetasoa, jonka arvioidaan olevan 3–4 prosenttia edustavan otoksen pohjalta. Tukikelpoisten kustannusten korvaamiseen perustuvaan rahoitusmenetelmään liittyvien virheiden perusongelma säilyy kuitenkin ennallaan. Tällaisessa järjestelmässä edustavaa virhetasoa voitaisiin alentaa 2,5–3,5 prosenttiin ja jäännösvirhetason voitaisiin oikaisujen jälkeen odottaa olevan noin 2 prosenttia (mutta ei välttämättä alle sen).

Horisontti 2020 -ohjelmassa otettiin käyttöön kertakorvauksiin perustuva rahoitus pk-yritysten 1. vaiheen järjestelmässä. Tämä mahdollistaa 50 000 euron maksun tyydyttävästä tieteellisestä tuotoksesta. Maksujen suorittamiseksi ei vaadita lisäperusteluita, kuten laskuja, tuntilistoja tai maksutositteita. Rahoitukseen liittyviä virheitä ei esiinny.

Kertakorvauksiin perustuvaa rahoitusta ehdotettiin Horisontti 2020 -ohjelmaa varten, mutta sitä pidettiin sopimattomana tai ennenaikaisena. Komissio toteuttaa kuitenkin Horisontti 2020 -ohjelman vuoden 2018 työohjelmassa pilottijärjestelyjä, jotka pohjautuvat kertakorvauksiin perustuvaan rahoitukseen. Se on samalla toteuttanut useita viestintätoimia lieventääkseen sidosryhmien tämän rahoitusmuodon suhteen ilmaisemaa huolta.

Pilottijärjestelyä on arvioitava erityisesti sen osalta, saavutetaanko sillä kaikki ohjelman tavoitteet (ei pelkästään alhaisempi virhetaso). On kuitenkin selvää, että kiinteämääräisen rahoituksen laajempi käyttö alentaisi virhetasoa. Riskit siirtyisivät tosin sisäisen valvontajärjestelmän muihin vaiheisiin – yleisarvioinnista tulee tärkeämpi kuten myös tuotoksen arvioinnista.

Euratom-ohjelmassa komissio voi käyttää kertakorvauksiin perustuvaa rahoitusmallia, ja se aikookin käyttää kyseistä rahoitusmallia laajemmin. Vielä on kuitenkin liian aikaista sanoa, kuinka laajalti sitä voidaan käyttää. Se riippuu tällä hetkellä käynnissä olevien pilottijärjestelyjen tuloksista.

Toimien lukumäärä viittaa siihen, että korkeatasoinen järjestelmällinen ennakkovalvonta olisi hyvin kallista. Tämänhetkinen valvontastrategia perustuu näin

ollen riskiperusteisiin ennakko- ja jälkitarkastuksiin, joissa pyritään arvioimaan virhetaso ja havaitsemaan ja perimään takaisin tukeen oikeuttamattomat määrät. Koska virhetasot ovat pysyneet vahvistetun vaihteluvälin sisällä, kyseisen valvontastrategian katsotaan olevan tehokas. Valvontastrategiaan ei ehdoteta merkittäviä muutoksia vaan ainoastaan tiettyjen näkökohtien kehittämistä, kuten järjestelmä- ja prosessitarkastusten sisällyttämistä.

- 2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikojen odotetuista virheriskitasoista*

Valvontajärjestelmän (arviointi, valinta, hankehallinto, ennakko- ja jälkivalvonta) kustannukset ovat arviolta 3–4 prosenttia kaikkien niiden komission yksiköiden osalta, jotka ovat vastuussa edellisten puiteohjelmien toteuttamisesta vuoden 2017 osalta (mukaan lukien seitsemännen puiteohjelman ja Horisontti 2020 -ohjelman hallinnointiin liittyvät kustannukset). Tätä pidetään kohtuullisena kustannuksena, kun otetaan huomioon toimien määrä ja se, mitä tavoitteiden saavuttaminen vaatii.

Sellaisten avustusten maksamiseen, joissa käytetään tukikelpoisten kustannusten korvaamiseen perustuvaa rahoitusmallia, liittyvä odotettu virheriski on 2,5–3,5 prosenttia. Virheisiin liittyvä riski toiminnan päättämisen jälkeen (tarkastusten ja oikaisujen jälkeen) on noin 2 prosenttia (mutta ei välttämättä sitä alhaisempi). Sellaisiin avustuksiin, joissa käytetään kertakorvauksiin perustuvaa rahoitusmallia, liittyvä odotettu virheriski on lähellä nollaa (maksuhetkellä ja toiminnan päättämisen jälkeen). Odotetut yleiset virhetasot riippuvat näiden kahden rahoitusmenetelmän (tukikelpoisten kustannusten korvaaminen ja kertakorvaukset) välisestä tasapainosta. Komissio aikoo soveltaa kertakorvauksiin perustuvaa rahoitusmallia aina, kun se katsoo sen asianmukaiseksi. Keskeinen kertakorvausrahoituksen käyttöönottoon motivoiva tekijä ei kuitenkaan ole virhetason alentaminen vaan ohjelman kaikkien tavoitteiden saavuttaminen. Tämä skenaario perustuu oletukseen, ettei yksinkertaistamistoimenpiteitä muuteta olennaisesti päätöksentekoprosessissa.

Huom. Tämä jakso koskee ainoastaan avustusten hallinnointiprosessia; julkisissa hankintaprosesseissa toteutettujen hallinto- ja toimintamenojen osalta virheriskin maksuhetkellä ja toiminnan päättämisen jälkeen olisi oltava alle 2 prosenttia.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut torjunta- ja suojatoimenpiteet (esim. petosten vastaiseen strategiaan liittyen)

Euratom-ohjelman toteuttamisesta vastaavat komission yksiköt torjuvat petoksia määrätietoisesti avustushallinnointiprosessin kaikissa vaiheissa. Ne ovat kehittäneet ja panevat täytäntöön petostentorjuntastrategiaa, johon sisältyy tietojen parempi hyödyntäminen etenkin kehittyneiden IT-välineiden avulla sekä henkilöstön koulutus ja henkilöstölle tiedottaminen. Näitä toimia jatketaan. Ehdotetuilla toimenpiteillä pitäisi kaiken kaikkiaan olla myönteinen vaikutus petosten torjuntaan, koska niissä painotetaan enemmän riskinarviointiin perustuvia tarkastuksia ja tehostetaan tieteellistä arviointia ja valvontaa.

Edellisten Euratom-ohjelmien toteuttamisesta vastaavien komission yksiköiden nykyistä petostentorjuntastrategiaa, joka kattaa avustukset, sekä muihin menoihin liittyviä petostentorjuntastrategioita päivitetään sen jälkeen, kun komission petostentorjuntastrategiaa on tarkistettu vuonna 2018. Tämä kattaa myös kertakorvausrahoitukseen liittyvät erilaiset riskit, jotka on otettava huomioon.

On syytä korostaa, että havaittujen petosten osuus on ollut hyvin pieni suhteessa menojen kokonaismäärään. Tutkimuksen talousarvion toteuttamisesta vastaavat pääosastot pyrkivät kuitenkin edelleen torjumaan petokset määrätietoisesti.

Käyttämällä OLAFin suosittamia vakiosäännöksiä lainsäädännöllä varmistetaan, että komission yksiköt, mukaan lukien OLAF, voivat suorittaa tarkastukset ja paikalla tehtävät todentamiset.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tuleva monivuotisen rahoituskehityksen otsake ja menopuolelle ehdotettu uusi budjettikohta (ehdotetut uudet budjettikohdat)

Moni- vuotisen rahoitus- kehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	1. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	JM/EI-JM ³⁴	EFTA- mailta ³⁵	ehdokas- mailta ³⁶	kolmansil- ta mailta	varainhoito- asetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettut rahoitusosuudet
Otsake 1	01.010301 Tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien täytäntöönpanosta vastaaviin virkamiehiin ja väliaikaisiin toimihenkilöihin liittyvät menot – Euratom-ohjelma	EI-JM	EI	KYLLÄ	KYLLÄ	EI
	01.010302 Tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien täytäntöönpanosta vastaava ulkopuolinen henkilöstö — Euratom-ohjelma					
	01.010303 Tutkimus- ja innovaatio-ohjelmien muut hallintomenot – Euratom-ohjelma					
	01.030100 Fuusioenergian tutkimus ja kehittäminen	JM				
	01.030201 Ydinfissio, ydinturvallisuus ja säteilysuojelu					
	01.030202 Yhteisen tutkimuskeskuksen toteuttamat suorat toimet					

³⁴ JM = jaksotetut määrärahat / EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

³⁵ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

³⁶ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	1	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous
---	----------	--

			2021	2022	2023	2024	2025	Vuoden 2025 jälkeen	YHTEENSÄ
Toimintamäärärahat (jaoteltuina kohdassa 3.1 lueteltujen budjettikohtien mukaan)	Sitoumukset	(1)	202,364	205,998	210,531	214,085	219,475		1 052,453
	Maksut	(2)	4,171	174,120	180,924	196,838	202,306	294,094	1 052,453
01 03 01 Fuusioenergian tutkimus ja kehittäminen	Sitoumukset	(1a)	130,964	133,300	136,249	138,523	142,054		681,089
	Maksut	(2 a)		125,000	128,000	132,000	135,000	161,089	681,089
01 03 02 01 Ydinfissio, ydinturvallisuus ja säteilysuojelu	Sitoumukset	(1b)	59,815	60,882	62,229	63,268	64,881		311,074
	Maksut	(2b)		40,000	42,000	53,000	55,000	121,074	311,074
01 03 02 02 Yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) toteuttamat suorat toimet	Sitoumukset	(1c)	11,585	11,817	12,053	12,294	12,541		60,290
	Maksut	(2c)	4,171	9,120	10,924	11,838	12,306	11,931	60,290
Ohjelman määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ³⁷	Sitoumukset = Maksut	(3)	119,636	122,002	124,469	126,915	129,525		622,547
Ohjelman määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1+3	322,000	328,000	335,000	341,000	349,000		1 675,000
	Maksut	= 2+3	123,807	296,122	305,393	323,753	331,831	294,094	1 675,000

³⁷ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	7	”Hallintomenot”
---	----------	------------------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2021	2022	2023	2024	2025	<i>Vuoden 2025 jälkeen</i>	YHTEENSÄ
Henkilöresurssit								
Muut hallintomenot								
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)							

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2021	2022	2023	2024	2025	<i>Vuoden 2025 jälkeen</i>	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	322,000	328,000	335,000	341,000	349,000		1 675,000
	Maksut	123,807	296,121	305,393	323,753	331,831	294,094	1 675,000

3.2.2. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Vuosi	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ
-------	------	------	------	------	------	----------

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7						
Henkilöresurssit						
Muut hallintomenot						
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7, välisumma						

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEeseen 7 sisältyvät³⁸						
Henkilöresurssit ³⁹	79,863	81,550	83,274	85,034	86,833	416,554
Muut hallintomenot ⁴⁰	39,773	40,452	41,195	41,881	42,692	205,993
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEeseen 7 sisältyvät, välisumma	119,636	122,002	124,469	126,915	129,525	622,547

YHTEENSÄ	119,636	122,002	124,469	126,915	129,525	622,547
-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Hallintomäärärahojen tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla määrärahoilla ja/tai uudelleen kohdennetuilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka voidaan myöntää toimea hallinnoivalle pääosastolle vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä nykyisen talousarvion puitteissa.

³⁸ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

³⁹ Luvut sisältävät ainoastaan valtuutetun pääosastojen henkilöstön vuonna 2020. Niihin ei sisälly tulevien assosioituneiden maiden osuuksista kustannettava lisähenkilöstö eikä henkilöstö, joka tarvitaan siinä tapauksessa, että komissio päättää, jos se vaikuttaa asianmukaiselta, siirtää ohjelman tiettyjen osien toteutuksen Euratomin perustamissopimuksen 10 artiklan mukaisesti.

⁴⁰ Nämä luvut vastaavat oikeusperustan täytäntöönpanoon tarvittavaa arvioitua hallintomenojen enimmäismäärää.

3.2.2.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

Vuosi		2021	2022	2023	2024	2025
Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)						
Päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa						
EU:n ulkopuoliset edustustot						
Tutkimus		556	556	556	556	556
Ulkopuolinen henkilöstö: (kokoaikaiseksi muutettuna) – Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö, nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa						
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESTA 7 rahoitettavat	– päätoimipaikassa					
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa					
Ohjelman määrärahoista rahoitettavat ⁴¹	– päätoimipaikassa					
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa					
Tutkimus		185	185	185	185	185
Muu (mikä?)						
YHTEENSÄ		741	741	741	741	741

Luvut sisältävät ainoastaan valtuutetun pääosastojen henkilöstön vuonna 2020. Niihin ei sisälly tulevien assosioituneiden maiden osuudesta kustannettava lisähenkilöstö eikä henkilöstö, joka tarvitaan siinä tapauksessa, että komissio päättää, jos se vaikuttaa asianmukaiselta, siirtää ohjelman tiettyjen osien toteutuksen Euratomin perustamissopimuksen 10 artiklan mukaisesti.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puiteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Ydinalan tutkimus- ja koulutusohjelman hallinnoinnista ja toteutuksesta johtuvat tehtävät, jotka liittyvät erityisesti ydinjätteiden huoltoon, ydinturvallisuuteen, ydinmateriaalivalvontaan, turva- ja varmuusjärjestelyihin ja fuusioenergian kehittämiseen.
Ulkopuolinen henkilöstö	

⁴¹ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

3.2.3. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

- ☐ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja
- ☒ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Vuosi	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEEN SÄ
Rahoitukseen osallistuva taho						
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ ⁴²	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- ☐ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- ☒ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - ☐ vaikutukset omiin varoihin
 - ☒ vaikutukset muihin tuloihin

tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus				
	2021	2022	2023	2024	2025
Alamomentti 6011 Alamomentti 6012 Alamomentti 6013 Alamomentti 6031	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

01.03XX Kolmansilta osapuolilta peräisin olevat määrärahat

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

Kolmannet maat voivat suorittaa osuuden ohjelmaan assosiaatiosopimuksilla. Rahoitusosuuksien määrittämistä koskevat ehdot vahvistetaan kunkin maan kanssa tehtävässä assosiaatiosopimuksessa, ja niillä on varmistettava, että mahdollinen huomattava epätasapaino suhteessa määrään, jonka assosioituneeseen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit saavat osallistumalla ohjelmaan, oikaistaan automaattisesti ottaen huomioon ohjelman hallinnointiin liittyvät kulut.

⁴²

Kahdensivisiä assosiaatiosopimuksia ei ole vielä tehty. Assosioituneiden maiden osuudet tulevat tässä rahoitus selvityksessä esitettyjen määrien lisäksi.